Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

KONKLU?JONIJIET TAL-AVUKAT ?ENERALI

JEAN RICHARD DE LA TOUR

ippre?entati fl-1 ta' Ottubru 2020 (1)

Kaw?a C?501/19

UCMR – ADA Asociaž ia pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor

vs

Pro Management Insolv IPURL, b?ala likwidatur ta'

Asocia?ia Cultural? „Suflet de Român“

(talba g?al de?i?joni preliminari mressqa mill-Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (il-Qorti G?olja tal-Kassazzjoni u tal-?ustizzja, ir-Rumanija))

"Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Tassazzjoni – Taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Tran?azzjonijiet taxxabbli – Remunerazzjonijiet g?ax-xandir ta' xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku – ?las ta' li?enzja mhux esklu?iva mill-utenti tax-xog?lijiet – So?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tal-awtur li tir?ievi dawn ir-remunerazzjonijiet g?an-nom tad-detenturi ta' dawn id-drittijiet"

I. Introduzzjoni

1. It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 24(1), tal-Artikolu 25(a) u tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (2).

2. Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' kaw?a bejn l-Uniunea Compozitorilor ?i Muzicologilor din România – Asocia?ia pentru Drepuri de Autor (l-Unjoni tal-Kompo?ituri u tal-Mu?ikolo?i tar-Rumanija – Asso?jazzjoni g?ad-Drittijiet tal-Awtur, iktar 'il quddiem l-"UCMR – ADA"), u l-Asocia?ia Cultural? "Suflet de Român" (l-Asso?jazzjoni Kulturali "Ru? Rumena", iktar 'il quddiem l-"asso?jazzjoni kulturali"), attwalment fi stral?, dwar il-pagament ta' parti mill-?lasijiet, flimkien mat-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT), dovuti minn din tal-a??ar lill-UCMR – ADA g?all-komunikazzjoni lill-pubbliku, b'mod partikolari l-e?ekuzzjoni pubblika, ta' xog?lijiet mu?ikali waqt spettaklu.

3. B'hekk, il-Qorti tal-?ustizzja g?andha l-okka?joni li tippre?i?a liema huma, fir-rigward tad-Direttiva tal-VAT, l-obbligi tad-detenturi ta' drittijiet tal-awtur fuq xog?lijiet mu?ikali u dawk tas-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva, meta dawn jir?ievu ?lasijiet dovuti inkambju g?all-?ru?,

minnhom, ta' li?enzji mhux esklu?ivi g?all-u?u tax-xog?lijiet inkwistjoni, g?an-nom ta' dawn id-detenturi, u meta dawn tal-a??ar i?allsuhom kummissjoni g?all-amministrazzjoni kollettiva tar-remunerazzjonijiet tag?hom.

4. L-anali?i tat-tran?azzjonijiet hekk imwettqa b'dan l-intervent, frekwenti fil-prattika, ta' so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva li la hija d-detentur u lanqas ma tittrasferixxi hija stess id-drittijiet tal-awtur u ma hijiex benefi?jarju tal-?lasijiet ir?evuti, ser twassalni sabiex nipproponi lill-Qorti tal-?ustizzja sabiex tidde?iedi li d-detenturi tad-drittijiet tal-awtur iwettqu provvista ta' servizzi fis-sens tad-Direttiva tal-VAT u li tippre?i?a l-konsegwenzi li g?andhom jinsiltu minn dan g?al kull wa?da mill-persuni taxxabbli skont jekk is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva ta?ixxix f'isimha stess jew g?an-nom ta' dawn id-detenturi.

II. **Il-kuntest ?uridiku**

A. **Id-Direttiva tal-VAT**

5. L-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT jipprovdi:

"It-transazzjonijiet li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?all-VAT:

[...]

?) il-provvista ta' servizzi bi ?las fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali".

6. L-Artikolu 24(1) ta' din id-direttiva huwa fformulat kif ?ej:

"'Provvista ta' servizzi' g?andha tfisser kwalunkwe operazzjoni li ma tikkostitwix provvista ta' merkanzija."

7. Skont l-Artikolu 25(a) tal-imsemmija direttiva:

"Provvista ta' servizzi tista' tikkonsisti, *inter alia*, f'wa?da mit-Transazzjonijiet li ?ejjin:

a) l-assenjazzjoni ta' proprjetà intan?ibbli kemm jekk hija u kemm jekk mhix so??etta g?al att li jistabbilixxi titolu".

8. L-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT jipprevedi:

"Fejn persuna taxxabbli li ta?ixxi f'isimha i?da g?all-benefi??ju ta' ?addie?or tie?u parti fi provvista ta' servizzi, hija g?andha ti?i kkunsidrata li r?eviet u pprovdiet dawk is-servizzi hija stess."

B. **Id-dritt Rumen**

1. ***Il-Kodi?i tat-Taxxa***

9. L-Artikolu 126(1)(a) tal-Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal (il-Li?i Nru 571/2003, dwar il-Kodi?i tat-Taxxa) (3) tat-22 ta' Di?embru 2003, fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?a prin?ipali, jipprovdi:

"G?all-finijiet tal-VAT, huma taxxabbli fir-Rumanija t-tran?azzjonijiet li jissodisfaw il-kundizzjonijiet kumulattivi li ?ejjin:

a) it-tran?azzjonijiet li, fis-sens tal-Artikoli 128 sa 130, jikkostitwixxu jew huma meqjusa b?ala provvista ta' merkanzija jew ta' servizzi, li jaqg?u ta?t il-VAT, mag?mula bi ?las."

10. L-Artikolu 129 tal-Kodi?i tat-Taxxa, intitolat "Provvista ta' servizzi", jipprovdi:

"1. 'Provvista ta' servizzi' g?andha tfisser kwalunkwe tran?azzjoni li ma tikkostitwixxix provvista ta' merkanzija, kif iddefinita fl-Artikolu 128.

2. Fejn persuna taxxabbli li ta?ixxi f'isimha i?da g?all-benefi??ju ta' ?addie?or tie?u parti fi provvista ta' servizzi, hija g?andha ti?i kkunsidrata li r?eviet u pprovdiet dawk is-servizzi hija stess.

3. Il-provvisti ta' servizzi jinkludu tran?azzjonijiet b?al:

[...]

b) l-assenjazzjoni ta' proprjetà intan?ibbli kemm jekk hija u kemm jekk ma hijiex su??etta g?al att li jikkostitwixxi titolu, b'mod partikolari: it-trasferiment u/jew i?-?essjoni tad-drittijiet tal-awtur, privattivi, li?enzji, trade marks u drittijiet simili o?ra;

[...]

e) servizzi ta' intermedjazzjoni mwettqa minn persuni li ja?ixxu f'isem u g?an-nom ta' persuni o?ra, meta dawn jintervjenu fil-kuntest ta' kunsinna ta' merkanzija jew provvista ta' servizzi.

[...]"

2. ***Il-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur***

11. L-Artikolu 13(f) tal-legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor ?i drepturile conexe (il-Li?i Nru 8/1996 dwar id-Drittijiet tal-Awtur u d-Drittijiet Konnessi) (4), tal-14 ta' Marzu 1996, fil-ver?joni tieg?u applikabbli g?all-kaw?a prin?ipali, jipprovdi:

"L-u?u ta' xog?ol jo?loq, g?all-awtur, drittijiet patrimonjali distinti u esklu?ivi li jippermettulu jawtorizza jew jipprojbixxi:

[...]

f) il-komunikazzjoni diretta jew indiretta tax-xog?ol lill-pubbliku, bi kwalunkwe mezz, inklu? it-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni tieg?u lill-pubbliku, b'tali mod li dan tal-a??ar ikun jista' jkollu a??ess g?alih minn post u f'?in mag??ul individwalment minnu."

12. It-Titolu III ta' din il-li?i huwa intitolat "Amministrazzjoni u difi?a tad-drittijiet tal-awtur u tad-drittijiet relatati". Il-Kapitolu I tieg?u, dwar l-"[a]mministrazzjoni tad-drittijiet patrimonjali tal-awtur u tad-drittijiet relatati", jinkludi tliet taqsimiet. L-Artikoli 123 sa 1234 huma inklu?i fit-Taqsima I, intitolata "Dispo?izzjonijiet ?enerali".

13. L-Artikolu 123(1) u (3) tal-imsemmija li?i jipprovdi:

"1. Id-detenturi tad-drittijiet tal-awtur u tad-drittijiet relatati jistg?u je?er?itaw id-drittijiet li huma rrikonoxxuti lilhom bis-sa??a ta' din il-li?i, personalment jew, abba?i ta' mandat, permezz tal-intervent tas-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva, bil-kundizzjonijiet previsti mil-li?i pre?enti.

[...]

3. Id-detenturi ta’ drittijiet tal-awtur jew ta’ drittijiet relatati ma jistg?ux jittrasferixxu d-drittijiet patrimonjali rrikonoxxuti minn din il-li?i lil so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva.”

14. Skont l-Artikolu 1231 tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur:

“1. L-amministrazzjoni kollettiva hija obbligatorja g?all-e?er?izzju tad-drittijiet li ?ejjin:

[...]

(e) id-dritt ta’ komunikazzjoni ta’ xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku [...]

[...]

2. G?all-kategoriji ta’ drittijiet imsemmija fil-paragrafu 1, is-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva jirrappre?entaw ukoll lid-detenturi ta’ drittijiet li ma jkunux tawhom mandat.”

15. L-Artikolu 125(2) ta’ din il-li?i, inklu? fit-Taqsima II, intitolata “So?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tal-awtur u tad-drittijiet relatati”, jipprovdi:

“[I]s-so?jetajiet [g?all-amministrazzjoni kollettiva] g?andhom ji?u stabbiliti direttament mid-detenturi tad-drittijiet tal-awtur jew ta’ drittijiet relatati, persuni fi?i?i jew ?uridi?i, u g?andhom ja?ixxu fil-limiti tal-mandat mog?ti lilhom u fuq il-ba?i tal-istatut adottat skont il-pro?edura prevista mil-li?i.”

16. L-Artikolu 1291 tal-imsemmija li?i huwa fformulat kif ?ej:

“Meta l-amministrazzjoni kollettiva tkun obbligatorja, jekk detentur [tad-drittijiet tal-awtur] ma jkun affiljat ma’ ebda so?jetà, il-kompetenza g?andha taqa’ f’idejn is-so?jetà tas-settur li jkollha l-ikbar numru ta’ membri. Id-detenturi ta’ drittijiet mhux irrappre?entati jistg?u jitolbu s-somom dovuti lilhom fi ?mien tliet snin mid-data tan-notifika. Wara l-iskadenza ta’ dan it-terminu, is-somom mhux imqassma jew mhux mitluba g?andhom jintu?aw skont id-de?i?joni tal-laqg?a ?enerali, bl-e??ezzjoni tal-ispejje? ta’ amministrazzjoni.”

17. Fi ?dan it-Titolu III, Kapitolu I, tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur, it-Taqsima III, intitolata “Funzjonament tas-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva”, tinkludi l-Artikoli 130 sa 135.

18. L-Artikolu 130(1) ta’ din il-li?i jipprevedi:

“Is-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva g?andhom l-obbligu:

a) li jag?tu awtorizzazzjonijiet mhux esklu?ivi lill-utenti li jag?mlu talba f’dan is-sens qabel ma jag?mlu u?u mir-repertorju protett, bi ?las, permezz ta’ li?enzja mhux esklu?iva, li ssir bil-miktub;

b) li jfasslu metodolo?iji g?as-setturi ta’ attività tag?hom, li jinkludu d-drittijiet patrimonjali xierqa, li g?andhom ji?u nnegozjati mal-utenti g?all-?las tal-imsemmija drittijiet fil-ka? ta’ xog?lijiet fejn il-mod ta’ u?u tag?hom jag?milha impossibbli li ting?ata awtorizzazzjoni individwali mid-detenturi tad-drittijiet;

c) li jikkonkludu, g?an-nom tad-detenturi tad-drittijiet li jkunu tawhom mandat jew skont ftehimiet konklu?i ma’ so?jetajiet korrispondenti barra mill-pajji?, kuntratti ?enerali mal-organizzaturi tal-ispettakli [...];

[...]

e) li jir?ievu s-somom dovuti mill-utenti u li jqassmuhom bejn id-detenturi tad-drittijiet [...];

[...]”

19. L-Artikolu 1311(1) tal-imsemmija li?i, li jikkompleta d-dispo?izzjonijiet tal-Artikolu 130(1)(b) jipprovdi:

“Il-metodolo?ija g?andha ti?i nnegozjata mis-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva flimkien mar-rappre?entanti msemmija fl-Artikolu 131(2)(b), b’osservanza tal-kriterji prin?ipali li ?ejjin:

a) il-kategorija tad-detenturi tad-drittijiet, membri jew mhux membri, u s-settur li fih isiru n-negozjati;

[...]”

20. Skont l-Artikolu 134 tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur:

“1. L-e?er?izzju tal-amministrazzjoni kollettiva prevista mill-mandat bl-ebda mod ma jillimita d-drittijiet patrimonjali tad-detenturi.

2. L-amministrazzjoni kollettiva g?andha ti?i e?er?itata skont ir-regoli li ?ejjin:

a) id-de?i?jonijiet dwar il-metodi u r-regoli g?all-?bir tar-remunerazzjonijiet u tal-ammonti l-o?ra ming?and l-utenti u t-tqassim ta’ dawn l-ammonti bejn id-detenturi tad-drittijiet, kif ukoll dawk li jirrigwardaw aspetti o?ra iktar importanti tal-amministrazzjoni kollettiva, g?andhom ji?u stabbiliti mill-membri fil-kuntest tal-laqg?a ?enerali, skont l-istatut;

b) il-kummissjoni dovuta mid-detenturi tad-drittijiet li huma membri ta’ organizzazzjoni ta’ amministrazzjoni kollettiva sabiex ikopru l-ispejje? tal-funzjonament ta’ din tal-a??ar [...] u l-kummissjoni dovuta lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva li hija l-unika entità re?ipjenti [...] ma jistg?ux jirrappre?entaw, flimkien, iktar minn 15 % tal-ammonti ir?evuti kull sena;

c) fl-assenza ta’ de?i?joni espli?ita tal-laqg?a ?enerali, l-ammonti r?evuti minn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva ma jistg?ux jintu?aw g?al finijiet komuni g?ajr it-te?id ta’ responsabbiltà g?all-ispejje? effettivi marbuta mal-?bir tal-ammonti dovuti u mat-tqassim tag?hom bejn il-membri; il-laqg?a ?enerali tista’ tidde?iedi li massimu ta’ 15 % tal-ammonti r?evuti jistg?u jintu?aw g?al finijiet komuni u biss fil-limiti tas-settur tal-attività;

d) l-ammonti r?evuti minn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva g?andhom jitqassmu individwalment bejn id-detenturi tad-drittijiet *pro rata* g?all-u?u tar-repertorju ta’ kull wie?ed minnhom, sa mhux iktar tard minn sitt xhur wara d-data li fiha jkunu n?abru; id-detenturi tad-drittijiet jistg?u jitolbu l-?las tal-ammonti r?evuti fuq ba?i nominali jew li t-tqassim tag?hom ma jkunx je?tie? il-pre?entazzjoni ta’ dokumenti spe?ifi?i fi ?mien 30 jum mid-data li fiha jkunu ?ew ir?evuti;

e) il-kummissjoni dovuta mid-detenturi tad-drittijiet g?andha tin?abar fuq l-ammonti dovuti lil kull wie?ed minnhom wara kalkolu tat-tqassim individwali;

[...]

3. Il-?lasijiet mag?mula lis-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva ma humiex u ma jistg?ux ji?u assimilati ma’ d?ul ta’ dawn tal-a??ar.

4. Fl-e?er?izzju tal-mandat tag?hom, skont din il-li?i, ma jistg?ux ji?u ttrasferiti jew ?eduti, lis-

so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva, drittijiet tal-awtur jew drittijiet relatati, jew l-e?er?izzju ta' dawn id-drittijiet."

III. **Il-fatti tal-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari**

21. L-UCMR – ADA hija so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet patrimonjali tal-awtur fuq ix-xog?lijiet mu?ikali. Hija ?iet innominata mill-Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (l-Uffi??ju Rumen tad-Drittijiet tal-Awtur) b?ala l-unika entità li tir?ievi d-drittijiet patrimonjali tal-awtur fuq il-komunikazzjoni, lill-pubbliku, ta' tali xog?lijiet fil-kuntest ta' kun?erti, ta' spettakli jew anki ta' avvenimenti artisti?i.

22. Fis-16 ta' Novembru 2012 l-asso?jazzjoni kulturali organizzat spettaklu li matulu ?ew interpretati xog?lijiet mu?ikali. G?al dan l-g?an, din tal-a??ar kienet kisbet ming?and l-UCMR – ADA li?enzja mhux esklu?iva g?all-u?u ta' dawn ix-xog?lijiet permezz ta' pagament ta' ?lasijiet g?all-komunikazzjoni tag?hom lill-pubbliku.

23. Wara r-rifjut tal-asso?jazzjoni kulturali li twettaq il-?lasijiet kollha mitluba mill-UCMR – ADA, it-Tribunalul Bucure?ti (il-Qorti tal-Muni?ipalità ta' Bukarest, ir-Rumanija) u l-Curtea de Apel Bucure?ti (il-Qorti tal-Appell ta' Bukarest, ir-Rumanija) ikkonstataw li t-talba tal-UCMR – ADA kienet fondata. Madankollu, il-qorti tal-appell idde?idiet li t-tran?azzjoni tal-?bir tal-?lasijiet mill-UCMR – ADA g?all-komunikazzjoni ta' xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku ma kinitx taxxabbli bil-VAT u, konsegwentement, mill-ammont tal-?lasijiet li kienu g?adhom dovuti mill-asso?jazzjoni naqqset l-ammont tal-VAT.

24. Quddiem l-Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (il-Qorti G?olja tal-Kassazzjoni u tal-?ustizzja, ir-Rumanija), li hija l-qorti tar-rinviju, l-UCMR – ADA ssostni b'mod partikolari li, permezz tad-de?i?joni tag?ha, il-qorti tal-appell kisret il-Kodi?i tat-Taxxa billi eskludiet l-applikazzjoni tal-VAT fuq il-?lasijiet imposti fuq l-asso?jazzjoni kulturali b?ala utent tax-xog?lijiet mu?ikali inkwistjoni. L-UCMR – ADA ssostni li kien hemm ksur tal-prin?ipju ta' newtralità tal-VAT, peress li din id-de?i?joni tal-qorti tal-appell g?andha l-effett li timponi fuqha l-pi? tal-VAT, filwaqt li hija ma hijiex l-utent finali ta' dawn ix-xog?lijiet.

25. L-ewwel domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju tirrigwarda l-klassifikazzjoni, fid-dawl tas-sentenza tat-18 ta' Jannar 2017, SAWP (5), tat-tran?azzjoni li permezz tag?ha d-detenturi ta' drittijiet tal-awtur ta' xog?lijiet mu?ikali jawtorizzaw l-u?u ta' dawn ix-xog?lijiet mill-organizzaturi ta' spettakli. Din it-tran?azzjoni tikkostitwixxi "Provvista ta' servizzi bi ?las" u, b'mod iktar partikolari, "assenjazzjoni ta' proprjetà intan?ibbli" fis-sens tal-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-VAT?

26. Fil-ka? ta' risposta fl-affermattiv mill-Qorti tal-?ustizzja g?al din id-domanda, il-qorti tar-rinviju tistaqsi, minn na?a, billi tirreferi g?as-sentenza tal-14 ta' Lulju 2011, Henfling *et* (6) , jekk is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva, li tir?ievi ?lasijiet ming?and l-utenti ta' xog?lijiet mu?ikali, twettaqx hija stess provvista ta' servizzi fis-sens tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT, li, skont il-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, to?loq finzjoni ta' ?ew? provvisti ta' servizzi identi?i pprovduti b'mod konsekuttiv, filwaqt li din is-so?jetà tista' tirrappre?enta detenturi ta' drittijiet tal-awtur ming?ajr mandat u hija tamministra dawn id-drittijiet skont obbligi legali. Min-na?a l-o?ra, hija tixtieq tkun taf il-konsegwenzi li g?andhom jinsiltu minn dan fir-rigward tal-ba?i ta' kalkolu tal-VAT u l-fatturazzjoni tag?ha kemm mis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva kif ukoll mill-awturi fil-kuntest tal-?bir tat-tariffi.

27. F'dawn i?-?irkustanzi, l-Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (il-Qorti G?olja tal-Kassazzjoni u tal-?ustizzja) idde?idiet li tissospendi l-pro?eduri quddiemha u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

“1) Il-proprjetarji ta’ drittijiet fuq ix-xog?olijiet mu?ikali jwettqu provvista ta’ servizzi, fis-sens tal-Artikolu 24(1) u tal-Artikolu 25(a) tad-Direttiva [tal-VAT], favur l-organizzaturi ta’ spettakli li ming?andhom is-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva jir?ievu f’isimhom stess, i?da g?an-nom ta’ dawn il-proprjetarji, ?lasijiet g?all-komunikazzjoni lill-pubbliku tax-xog?olijiet mu?ikali, abba?i ta’ awtorizzazzjoni (li?enzja mhux esklu?iva)?

2) F’ka? ta’ risposta affermattiva g?all-ewwel domanda, is-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva, meta jir?ievu ?lasijiet ming?and organizzaturi ta’ spettakli g?ad-dritt ta’ komunikazzjoni tax-xog?olijiet mu?ikali lill-pubbliku, ja?ixxu fil-kwalità tag?hom ta’ persuni taxxabbli fis-sens tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT u huma marbuta li jipprovdu fatturi li jinkludu l-VAT lill-organizzaturi ta’ spettakli inkwistjoni? L-awturi u l-proprjetarji l-o?ra ta’ drittijiet tal-awtur fuq xog?olijiet mu?ikali huma min-na?a tag?hom marbuta, meta ji?u ddistribwiti lilhom il-?lasijiet, li jipprovdu fatturi li jinkludu l-VAT lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva?”

28. L-UCMR – ADA ppre?entat osservazzjonijiet bil-miktub, b?alma g?amlu wkoll il-Gvern Rumen, il-Gvern Pollakk u l-Kummissjoni Ewropea li rrispondew ukoll fit-terminu stabbilit g?ad-domandi g?al twe?iba bil-miktub mag?mula mill-Qorti tal-?ustizzja li dde?idiet li tag?ti de?i?joni dwar il-kaw?a ming?ajr seduta g?as-sottomissjonijiet orali.

IV. **Anali?i**

29. Il-kaw?a prin?ipali tirrigwarda t-tassazzjoni tal-VAT ta’ relazzjonijiet ?uridi?i li g?andhom b?ala g?an il-komunikazzjoni ta’ xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku permezz ta’ so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tal-awturi ta’ dawn ix-xog?lijiet.

30. Din id-domanda tippre?enta sensittività partikolari, peress li s-sistema ta’ amministrazzjoni tad-drittijiet tal-awtur jew tad-drittijiet relatati g?an-nom ta’ diversi detenturi ta’ dawn id-drittijiet u g?all-benefi??ju kollettiv tag?hom hija antika ?afna u attiva fl-Istati Membri kollha. Din hija ppre?entata b?ala l-iktar mezz adegwat kemm g?all-awturi sabiex jamministraw id-drittijiet tag?hom, fosthom dak tal-u?u tax-xog?lijiet tag?hom bi ?las, kif ukoll g?all-utenti sabiex jiffa?ilitaw l-a??ess tag?hom g?ax-xog?lijiet (7).

31. Il-qorti tar-rinviju tistaqsi dwar il-klassifikazzjoni ta’ din it-tran?azzjoni b?ala “provvista ta’ servizzi” li fiha a?ent jinvolvi ru?u fis-sens tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT.

32. Konsegwentement, id-domandi tal-qorti tar-rinviju jwasslu, fil-fehma tieg?i, sabiex, fid-dawl tal-?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, ji?u stabbiliti, minn na?a, il-kundizzjonijiet g?all-klassifikazzjoni b?ala “provvista ta’ servizzi” ta’ tran?azzjoni li taqa’ ta?t l-e?er?izzju ta’ wie?ed mid-drittijiet protetti li l-awturi huma detenturi tag?hom, ji?ifieri d-dritt g?al remunerazzjoni, kif previsti fl-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT u ppre?i?ati fl-Artikolu 25(a) tag?ha (8), kif ukoll dawk g?all-klassifikazzjoni ta’ tran?azzjoni ta’ intervent fil-qasam ta’ proprjetà intan?ibbli.

33. Min-na?a l-o?ra, g?andhom ji?u ppre?i?ati l-konsegwenzi li g?andhom jinsiltu minn dan fir-rigward tad-determinazzjoni tal-ba?i ta’ kalkolu tat-tassazzjoni tal-VAT kif ukoll tal-fatturazzjoni, skont l-Artikolu 220(1) tad-Direttiva tal-VAT (9).

A. **Fuq l-ewwel domanda preliminari**

34. Permezz tal-ewwel domanda preliminari tag?ha, il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi jekk l-Artikolu 2(1)(?) u l-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-VAT g?andhomx ji?u interpretati fis-sens li d-detenturi ta’ drittijiet tal-awtur ta’ xog?lijiet mu?ikali jipprovdu provvista ta’ servizzi g?all-benefi??ju ta’ organizzaturi ta’ spettakli li huma awtorizzati jikkomunikaw dawn ix-xog?lijiet lill-

pubbliku permezz tal-pagament ta’ ?lasijiet ir?evuti minn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva f’isimha, g?an-nom ta’ dawn id-detenturi tad-drittijiet.

35. Id-dubji espressi mill-qorti tar-rinviju jirri?ultaw mit-t?assib tag?ha dwar il-portata tas-sentenza SAWP min?abba l-kriterji li l-Qorti tal-?ustizzja u?at sabiex tidde?iedi li d-detenturi ta’ drittijiet ta’ riproduzzjoni li, g?an-nom tag?hom, so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tal-awtur u ta’ drittijiet relatati kienu r?evew, f’isimhom stess, ?lasijiet fuq il-bejg? ta’ tag?mir li ja??en id-data vojt u ta’ apparat g?ar-re?istrazzjoni u g?ar-riproduzzjoni, ma kinux iwettqu provvista ta’ servizzi, fis-sens tad-Direttiva tal-VAT (10).

36. G?alkemm din l-approssimazzjoni mas-sentenza SAWP jidhirli li hija xierqa min?abba l-e?ami mill-Qorti tal-?ustizzja ta’ kwistjoni dwar it-tassazzjoni tal-VAT ta’ tran?azzjoni relatata mal-u?u ta’ drittijiet tal-awtur protetti amministrati minn so?jetà kollettiva u min?abba r-ra?unament ?uridiku adottat, il-portata tas-soluzzjoni adottata mill-Qorti tal-?ustizzja g?andha, fil-fehma tieg?i, tkun limitata g?a?-?irkustanzi partikolari tal-kaw?a li tat lok g?al dik is-sentenza li fiha hija stabbilixxiet ?ew? kriterji.

37. Fil-fatt, il-Qorti tal-?ustizzja ?adet de?i?joni b’te?id inkunsiderazzjoni, minn na?a, li l-?las inkwistjoni kien impost mil-li?i, li kienet tiddetermina l-ammont tieg?u, fuq produtturi u importaturi ta’ mezzi ta’ re?istrazzjoni u ta’ riproduzzjoni (11) u, min-na?a l-o?ra, li dan il-?las kien inti? sabiex jiffinanzja l-kumpens ?ust g?ad-dannu kkaw?at min-nuqqas ta’ rispett tad-drittijiet ta’ riproduzzjoni favur id-detenturi tag?hom (12). Issa, skont il-Qorti tal-?ustizzja, “[i]l-kumpens ?ust ma jikkostitwixxix il-korrispettiv ta’ kwalunkwe servizz, g?aliex dan huwa marbut mal-?sara li tirri?ulta g?al dawn id-detenturi mir-riproduzzjoni tax-xog?lijiet protetti tag?hom, li saret ming?ajr l-awtorizzazzjoni tag?hom” (13).

38. Konsegwentement, f’dan il-ka?, huwa essenzjali li ji?i rrilevat li l-anali?i tirrigwarda r-remunerazzjoni tal-awturi g?all-komunikazzjoni tax-xog?lijiet tag?hom lill-pubbliku u mhux kumpens ?ust b?ala kumpens g?al dannu li jirri?ulta mix-xandir tax-xog?lijiet tag?hom. G?alhekk, g?alkemm l-iffissar u l-?bir ta’ din ir-remunerazzjoni huma rregolati mil-li?i, is-sistema tag?hom mill-perspettiva ekonomika, li ser nippre?i?a iktar ’il quddiem (14), ma tistax ti?i assimilata ma’ dik li l-Qorti tal-?ustizzja analizzat fis-sentenza SAWP.

39. F’dawn i?-?irkustanzi, nipproponi lill-Qorti tal-?ustizzja li minn dik is-sentenza tadotta biss il-metodu ta’ anali?i tad-diversi tran?azzjonijiet imwettqa bejn id-detenturi tad-drittijiet tal-awtur u l-utent finali bl-intervent ta’ kumpannija inkarigata mill-?bir u mit-tqassim tal-?lasijiet dovuti lill-awturi.

40. G?alhekk, fir-rigward tal-kun?ett ta’ “provvista ta’ servizzi”, jista’ jitfakkar, l-ewwel nett, preliminarjament, li, fl-Artikolu 24(1) tad-Direttiva tal-VAT, dan il-kun?ett huwa ddefinit biss b’kuntrast ma’ dak ta’ “provvista ta’ merkanzija” (15).

41. It-tieni nett, kif ippre?i?at il-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza SAWP, g?andu ji?i evalwat, qabel il-kwistjoni dwar jekk provvista ta’ servizzi tistax tikkonsisti fi trasferiment ta’ proprjetà intan?ibbli, jekk tali tran?azzjoni ssirx bi ?las. Fil-fatt, skont l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT, sabiex taqa’ fl-ambitu ta’ din tal-a??ar, tali provvista ta’ servizzi g?andha titwettaq, fi kwalunkwe ka?, bi ?las (16). F’dan ir-rigward, il-Qorti tal-?ustizzja fakkret li minn ?urisprudenza stabbilita jirri?ulta li provvista ta’ servizzi titwettaq bi ?las, fis-sens tad-Direttiva tal-VAT, biss jekk bejn il-fornitur u l-benefi?jarju tkun te?isti relazzjoni legali li matulha jkun hemm skambju ta’ provvisti re?ipro?i, fejn il-?las li jir?ievi l-fornitur jikkostitwixxi l-korrispettiv effettiv tas-servizz mog?ti lill-benefi?jarju (17). Il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li dan ikun il-ka? jekk tkun te?isti rabta diretta bejn is-servizz mog?ti u l-korrispettiv ir?evut, billi s-somom im?allsin ikunu jikkostitwixxu l-korrispettiv effettiv g?al servizz individwabbli pprovdut fil-kuntest ta’ tali relazzjoni legali (18).

42. It-tielet nett, “[l]-Artikolu 25 tad-Direttiva tal-VAT jelenka, b’mod indikattiv, tliet tran?azzjonijiet differenti li jistg?u ji?u kklassifikati b?ala provvisti ta’ servizzi, fosthom dik fl-ittra (a), li [t]ikkonsist[i] fl-assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli” (19).

43. F’dan il-ka?, huwa pa?ifiku li t-tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ma tikkostitwixxix provvista ta’ merkanzija, fis-sens tal-Artikolu 14(1) tad-Direttiva tal-VAT.

44. Fir-rigward tar-relazzjoni ?uridika li te?isti bejn id-detentur tad-drittijiet tal-awtur u l-utent finali, jidhirli li mil-le?i?lazzjoni Rumena jirri?ulta li dan id-detentur tad-drittijiet tal-awtur jista’ ji?i kklassifikat b?ala “fornitur ta’ servizzi”, minkejja l-intervent ta’ intermedjarju, u li l-imsemmi detentur tad-drittijiet tal-awtur jir?ievi korrispettiv fis-sens tal-?urisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-?ustizzja (20). G?aldaqstant, minn dan jista’ ji?i dedott li je?istu provvisti re?ipro?i bejn id-detentur tad-drittijiet tal-awtur li jqieg?ed ix-xog?ol tieg?u g?ad-dispo?izzjoni tal-utent u dan tal-a??ar li j?allsu sabiex ikun jista’ jippre?entah lill-pubbliku.

45. Fil-fatt, il-qorti tar-rinviju ppre?i?at li d-detenturi tad-drittijiet tal-awtur ma jistg?ux i?edu d-drittijiet patrimonjali tag?hom lis-so?jetajiet li, g?an-nom ta’ dawn id-detenturi, huma responsabbli mill-amministrazzjoni kollettiva u obbligatorja tal-e?er?izzju tad-dritt ta’ komunikazzjoni tax-xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku. Hija ?iedet li, qabel kull u?u mir-repertorju tax-xog?lijiet mu?ikali protett, l-utenti g?andhom jag?mlu talba g?al awtorizzazzjoni (21), bi ?las, permezz ta’ li?enzja mhux esklu?iva, liema talba g?andha ssir bil-miktub.

46. Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju esponiet li d-drittijiet patrimonjali huma dovuti lid-detenturi ta’ drittijiet tal-awtur skont “metodolo?iji” nnegozjati, mal-utenti (22), mis-so?jetà inkarigata mill-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tag?hom (23) u huma s-su??ett ta’ ?bir u ta’ tqassim tal-?lasijiet bejn id-detenturi tad-drittijiet konformement mad-de?i?jonijiet me?uda mill-membri tas-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva (24). Minkejja li dawn id-de?i?jonijiet huma rregolati mil-li?i, il-?lasijiet ir?evuti huma relatati mas-servizz mog?ti, fil-forma ta’ somma f’daqqa jew ta’ per?entwali, kif ippre?i?aw il-Gvern Rumen u l-Kummissjoni fl-osservazzjonijiet tag?hom quddiem il-Qorti tal-?ustizzja (25).

47. Minn dan jirri?ulta, fil-fehma tieg?i, li d-detentur tad-drittijiet tal-awtur jir?ievi korrispettiv effettiv tal-awtorizzazzjoni li jikkomunika x-xog?ol tieg?u lill-pubbliku li huwa jag?ti lil utent finali li jkun talabha, u ftit huwa ta’ importanza li s-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tintervjeni g?al awtur li ma jag?milx parti mill-membri tag?ha.

48. Inqis ukoll li l-amministrazzjoni kollettiva tar-remunerazzjoni kif ukoll il-klassifikazzjoni tag?ha b?ala obbligu legali ma humiex ta’ natura li jikkontestaw il-fatt li l-awtur jir?ievi remunerazzjoni li tikkorrispondi g?all-u?u tax-xog?ol tieg?u kkonsentit minnu.

49. Fir-rigward tal-kwistjoni dwar jekk it-tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali tistax ti?i kklassifikata b?ala “assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli” fis-sens tal-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-VAT, g?andu ji?i kkonstatat li, g?alkemm l-istess domanda kienet saret fil-kaw?a li tat lok g?as-sentenza SAWP, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li ma kienx ne?essarju li ti?i e?aminata, peress li t-tran?azzjoni inkwistjoni f’dik il-kaw?a ma kinitx twettqet bi ?las fis-sens tal-Artikolu 2(1)(?) ta’ din id-direttiva (26).

50. Madankollu, il-Qorti tal-?ustizzja rrilevat li l-Artikolu 25 tad-Direttiva tal-VAT jelenka, b’mod indikattiv, tliet tran?azzjonijiet differenti li jistg?u ji?u kklassifikati b?ala provvisti ta’ servizzi, fosthom dik fl-ittra (a), li tikkonsisti fl-assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli (27).

51. G?alhekk, jista’ jitqies li, fil-qasam tat-tassazzjoni tal-VAT, il-klassifikazzjoni tal-provvista ta’

servizzi fid-dawl tal-Artikolu 25 tad-Direttiva tal-VAT hija an?illari meta mqabbla ma’ dik me?tie?a skont l-Artikolu 2(1)(?).

52. Madankollu, peress li l-Qorti tal-?ustizzja ?iedet, fil-punt 32 tas-sentenza SAWP, il-fra?i “jekk jitqies li d-detenturi ta’ drittijiet ta’ riproduzzjoni jistg?u jag?mlu l-assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli, fis-sens tal-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-VAT”, jiena tal-fehma li huwa opportun li jitne??a kull dubju dwar l-interpretazzjoni ta’ din id-dispo?izzjoni u li ji?i ppre?i?at, fir-rigward tat-tran?azzjoni inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali, li l-g?an tag?ha huwa l-intaxxar ta’ provvista ta’ servizzi li tikkonsisti f’“assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli”, fis-sens tal-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-VAT.

53. L-ewwel nett, jista’ jsir tqabbil mal-Artikolu 59(a) tad-Direttiva tal-VAT (28), li jirrigwarda, b’mod partikolari, it-“trasferimenti u ?essjonijiet ta’ drittijiet ta’ l-awtur” fil-kategorija tal-provvista ta’ servizzi sabiex ji?i ddefinit il-post tat-tran?azzjonijiet taxxabbli.

54. It-tieni nett, jista’ jinsilet l-argument li, fis-sentenza tad-19 ta’ Di?embru 2018, Il-Kummissjoni vs L-Awstrija (29), g?at-tassazzjoni tal-VAT il-Qorti tal-?ustizzja wettqet distinzjoni bejn, minn na?a, il-korrispettivi li jirri?ultaw mid-drittijiet ta’ u?u u ta’ sfruttament su??essivi ta’ xog?lijiet li ma humiex xog?lijiet tal-arti grafika jew plastika u, min-na?a l-o?ra, ir-remunerazzjoni dovuta g?ad-dritt tal-bejg? mill-?did (30).

55. G?al dan il-g?an, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li l-korrispettiv ibba?at fuq drittijiet ta’ u?u u ta’ sfruttament su??essivi ta’ xog?lijiet li ma humiex xog?lijiet tal-arti grafika u plastika huwa su??ett g?all-VAT min?abba li dan il-korrispettiv dovut lill-awturi tag?hom jikkumpensa provvista mwettqa bi ?las, fis-sens tal-Artikolu 2(1) tad-Direttiva tal-VAT, li jikkorrispondi g?at-tqeg?id g?ad-dispo?izzjoni repetut ta’ dawn ix-xog?lijiet (31).

56. B’hekk, il-Qorti tal-?ustizzja analizzat id-dritt ta’ u?u ta’ xog?ol il-mo?? b?ala dritt esklu?iv ta’ natura patrimonjali li jista’ jkun is-su??ett ta’ trasferiment b’mod repetut. Konsegwentement, jiena naqbel mal-opinjoni tal-Gvern Pollakk li l-kun?ett ta’ “assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli” jkopri t-tran?azzjonijiet fil-qasam tal-proprjetà intellettwali li jag?tu d-dritt ta’ u?u ta’ proprjetà intan?ibbli, b?al, pere?empju, dawk relatati mal-g?oti ta’ li?enzji.

57. Dawn l-elementi kollha jwassluni sabiex nipproponi lill-Qorti tal-?ustizzja li r-risposta g?all-ewwel domanda preliminari tkun li l-Artikolu 2(1)(?) u l-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-VAT g?andhom ji?u interpretati fis-sens li d-detenturi ta’ drittijiet tal-awtur ta’ xog?lijiet mu?ikali jipprovdu servizzi, li jikkonsistu f’assenjazzjoni ta’ proprjetà intan?ibbli, g?all-benefi??ju ta’ utent finali, f’dan il-ka? organizzaturi tal-ispettakli li huma awtorizzati jikkomunikaw dawn ix-xog?lijiet lill-pubbliku, minkejja li l-?las b?ala korrispettiv g?al din l-awtorizzazzjoni ji?i r?evut, f’isimha stess, minn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva.

58. Fid-dawl tar-risposta g?all-ewwel domanda, g?andha ti?i analizzata t-tieni domanda tal-qorti tar-rinviju.

B. Fuq it-tieni domanda preliminari

59. It-tieni domanda preliminari hija inti?a li tikklassifika, g?all-finijiet tat-tassazzjoni tal-VAT, ir-relazzjonijiet ?uridi?i e?istenti bejn l-UCMR – ADA u, minn na?a, l-utenti tad-drittijiet ta’ komunikazzjoni ta’ xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku kif ukoll, min-na?a l-o?ra, id-detenturi ta’ dawn id-drittijiet li l-provvisti tag?hom huma mwettqin permezz tal-intervent tag?ha.

60. Il-qorti tar-rinviju essenzjalment tistaqsi dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT, fir-rigward tal-kriterji ddefiniti mill-Qorti tal-?ustizzja fil-?urisprudenza tag?ha kif ukoll dwar

il-konsegwenzi li g?andhom jinsiltu minnha fil-qasam tal-fatturazzjoni min?abba l-karatteristi?i tas-servizz ipprovdut mis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva inkwistjoni, ji?ifieri, minn na?a, il-?bir tar-remunerazzjoni g?al awturi li w?ud minnhom ma tawhiex mandat ?enerali ta' amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tag?hom u, min-na?a l-o?ra, l-obbligi previsti mil-li?i g?all-e?er?izzju ta' din l-amministrazzjoni.

61. L-applikazzjoni tar-regoli partikolari g?all-provvisti ta' servizzi minn a?ent li jinvolvi ru?u fil-provvista ta' servizzi msemmija fl-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT te?tie? li dan l-a?ent ikun persuna taxxabbli g?all-finijiet tal-VAT u li ja?ixxi f'ismu stess, i?da g?an-nom ta' ?addie?or (32).

62. Barra minn hekk, g?andu ji?i enfasizzat li, skont ?urisprudenza tal-Qorti tal-?ustizzja, "din id-dispo?izzjoni to?loq *finzjoni legali ta' ?ew? provvisti ta' servizzi identi?i* pprovduti konsekuttivament" (33).

63. Fir-rigward tal-kwalità ta' persuna taxxabbli, nikkunsidra li jista' ji?i kkonstatat, kif idde?idiet il-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza tal-4 ta' Mejju 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu (34), li s-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva hija persuna taxxabbli kompletament distinta minn dawk li ta?ixxi g?an-nom tag?hom, ji?ifieri l-awturi, li huma wkoll persuni taxxabbli. G?aldaqstant, it-tran?azzjonijiet bejn is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva u dawn l-awturi g?andhom jitqiesu li huma tran?azzjonijiet bejn persuni taxxabbli li jaqg?u fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT (35).

64. Fir-rigward tar-rwol e?er?itat mill-UCMR – ADA, nosserva, l-ewwel nett, li huwa ppre?i?at fl-ewwel domanda preliminari li "*is-so?jetajiet g?all-amministrazzjoni kollettiva jir?ievu f'isimhom stess* , i?da g?an-nom [tal?]proprjetarji, [drittijiet fuq ix-xog?lijiet mu?ikali] ?lasijiet g?all-komunikazzjoni lill-pubbliku [ta' dawn ix-]xog?olijiet" (36).

65. It-tieni nett, il-qorti tar-rinviju esponiet fit-talba tag?ha g?al de?i?joni preliminari li, " *fil-ka? fejn id-drittijiet patrimonjali huma dovuti lid-detenturi skont il-metodolo?iji nnegozjati mis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva mal-utenti*, l-awtorizzazzjoni mhux esklu?iva mog?tija lil utent mis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tkun tinkludi s-somom [...] ta' flus li *l-persuna ?uridika tir?ievi f'isimha stess i?da* g?an-nom tad-detenturi tad-drittijiet patrimonjali" (37).

66. It-tielet nett, il-qorti tar-rinviju enfasizzat li l-awtur ta' xog?lijiet mu?ikali g?andu d-dritt patrimonjali li jawtorizza jew li jipprojbixxi l-komunikazzjoni lill-pubbliku ta' xog?lijiet, b'mod dirett jew indirett, liema dritt ma jistax ikun is-su??ett ta' assenjazzjoni lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva.

67. Konsegwentement, kif idde?idiet il-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza Henfling *et* (38), g?alkemm hija l-qorti tar-rinviju li g?andha tfittex b'mod partikolari liema hija n-natura tal-obbligi kuntrattwali tal-operatur ekonomiku kkon?ernat fir-rigward tal-klijenti tieg?u, xorta jibqa' l-fatt li l-funzjonament tajjeb tas-sistema komuni tal-VAT je?tie? minn din il-qorti verifika *konkreta ta' natura li tistabbilixxi jekk, fid-dawl tad-data kollha tal-ka?*, dan l-operatur kienx qieg?ed ja?ixxi effettivament f'ismu proprju waqt il-provvista ta' servizzi tieg?u (39).

68. F'dan il-ka?, il-qorti tar-rinviju jkollha g?alhekk tivverifika l-kundizzjonijiet pre?i?i li fihom a?ixxiet is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva, kemm jekk g?al wie?ed mill-membri tag?ha kif ukoll jekk le, peress li tali distinzjoni ma tirri?ultax mil-li?i li tipprevedi l-intervent tag?ha. F'dan ir-rigward, mir-risposti bil-miktub g?ad-domandi mag?mula mill-Qorti tal-?ustizzja niddedu?i li ma g?andhiex issir konfu?joni bejn il-mandat fis-sens tad-dritt ?ivili u l-mandat mog?ti minn ?erti awturi fis-sens tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur (40). G?alkemm dan jag?ti l-kwalità ta' membru tas-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva, huwa ma jaffettwax ir-relazzjoni bejn is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva u l-utent finali g?all-?bir tal-?lasijiet dovuti lid-detenturi ta' drittijiet tal-awtur b?ala korrispettiv g?all-u?u tax-xog?lijiet mu?ikali tag?hom g?all-finijiet tal-komunikazzjoni

tag?hom lill-pubbliku.

69. Huwa g?alhekk li, sabiex ting?ata risposta utli lill-qorti tar-rinviju, jistg?u jing?atawlha indikazzjonijiet misluta mill-informazzjoni li g?andha l-Qorti tal-?ustizzja (41) fir-rigward ta' kriterji differenti, fosthom dawk elenkati mill-Qorti tal-?ustizzja fis-sentenza Henfling *et* (42).

70. B'hekk jistg?u jittie?du inkunsiderazzjoni l-indikazzjoni ta' isem is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva fuq id-dokumenti mibg?uta lill-utenti meta tin?are? il-li?enzja g?all-komunikazzjoni tax-xog?lijiet lill-pubbliku kif ukoll l-a??ettazzjoni minnhom, skont il-kundizzjonijiet g?all-u?u tal-li?enzja, tal-?las tas-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva.

71. Min-na?a tieg?i, inqis li l-informazzjoni kkomunikata lill-Qorti tal-?ustizzja tikkonferma li, waqt il-?bir, ming?and l-utenti tax-xog?lijiet mu?ikali, tal-?lasijiet dovuti lid-detenturi tad-drittijiet tal-awtur b?ala korrispettiv g?al-li?enzji li jing?atawlhom, l-UCMR – ADA ma ta?ixxix fil-kwalità ta' mandatarju tad-detenturi tad-drittijiet tal-awtur, kemm jekk huma membri jew le ta' din is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva, i?da f'isimha proprju g?an-nom ta' dawn id-detenturi.

72. Peress li l-kundizzjonijiet g?all-applikazzjoni tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT jidhirli li huma ssodisfatti, g?andhom ji?u ppre?i?ati l-konsegwenzi li g?andhom jinsiltu minnhom billi jsir riferiment g?all-prin?ipji mfakkra mill-Qorti tal-?ustizzja b'mod partikolari fis-sentenza tal-4 ta' Mejju 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu (43).

73. G?alhekk, minn na?a, il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li, skont il-finzjoni legali ta' ?ew? provvisti ta' servizzi identi?i pprovduti b'mod konsekuttiv, ma?luqa mill-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT, "l-operatur, li jinvolvi ru?u fil-provvista ta' servizzi u li jikkostitwixxi l-a?ent, huwa meqjus li, inizjalment, ir?ieva s-servizzi inkwistjoni mill-operatur li g?all-benefi??ju tieg?u jkun qieg?ed ja?ixxi, li jikkostitwixxi l-prin?ipal, qabel ma jipprovdi, sussegwentement, dawn is-servizzi lill-klijent huwa stess" (44). Min-na?a l-o?ra, il-Qorti tal-?ustizzja qieset li, "[p]eress li l-Artikolu 28 tad-Direttiva [tal-VAT] jaqa' ta?t it-Titolu IV, intitolat 'Tran?azzjonijiet taxxabbli', ta' din id-direttiva, i?-?ew? provvisti ta' servizzi kkon?ernati jaqg?u fil-kamp ta' applikazzjoni tal-VAT. Minn dan jirri?ulta li, la l-provvista ta' servizzi li fiha jinvolvi ru?u operatur hija su??etta g?all-VAT, ir-relazzjoni legali bejn dan l-operatur u l-operatur li g?all-benefi??ju tieg?u dan ikun qieg?ed ja?ixxi hija wkoll su??etta g?all-VAT" (45).

74. B?ala e?empju, jista' ji?i ppre?i?at li, fil-ka? ta' "relazzjoni bejn impri?a li te?er?ita attività ta' ?bir ta' m?atri u operatur ekonomiku li jinvolvi ru?u fil-?bir tal-im?atri f'ismu proprju i?da g?all-benefi??ju tal-imsemmija impri?a" (46), il-Qorti tal-?ustizzja dde?idiet li "r-rabta legali ma titnissilx direttament bejn il-?ugatur u l-impri?a li g?all-benefi??ju tag?ha l-operatur li jinvolvi ru?u jkun qieg?ed ja?ixxi, i?da bejn dan l-operatur u l-?ugatur, minn na?a, u bejn dan l-operatur u l-imsemmija impri?a, min-na?a l-o?ra" (47). Madankollu, g?all-finijiet tal-VAT, ir-rwol rispettiv tal-fornitur ta' servizzi u ta' min i?allas huwa invertit b'mod fittizju (48).

75. Fir-rigward tal-konsegwenzi konkreti ta' tali interpretazzjoni li l-qorti tar-rinviju tistaqsi dwarhom, jiena naqbel mal-opinjonijiet konver?enti kkomunikati lill-Qorti tal-?ustizzja mill-partijiet ikkon?ernati li jg?idu li s-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tir?ievi ming?and l-utent finali somom li jikkorrispondu g?all-?las dovut lill-awtur ikkon?ernat kif ukoll g?all-kummissjoni tag?ha (49), inklu?a l-VAT. Peress li din is-so?jetà ta?ixxi f'isimha stess, il-ba?i taxxabbli tag?ha g?all-VAT hija, fil-fehma tieg?i, konformement mal-prin?ipju ?enerali stabbilit fl-Artikolu 73 tad-Direttiva tal-VAT, is-somom kollha mi?bura ming?and l-utent finali b?ala korrispettiv tal-assenjazzjoni tad-drittijiet tal-awtur (50), ming?ajr VAT. Kif jippre?i?aw il-Gvern Rumen u l-Gvern Pollakk, g?all-?bir tal-?las dovut g?all-u?u tax-xog?lijiet mu?ikali, is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva g?andha to?ro? fattura f'isimha lill-organizzatur tal-ispettakli.

76. Fir-rigward tal-awtur, li r?ieva ming?and is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva s-somma m?allsa mill-utent finali li tikkorrispondi biss g?all-?las, wara t-tnaqqis tal-kummissjoni dovuta lil din is-so?jetà, VAT inklu?a, fil-fehma tieg?i dan huwa taxxabbli fuq din il-ba?i ming?ajr VAT. Fil-prattika, kif jesponu l-Gvern Rumen u l-Gvern Pollakk, kif ukoll il-Kummissjoni fl-osservazzjonijiet bil-miktub tag?hom, dan g?andu jirri?ulta fil-?ru? ta' fattura mill-awtur lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva li tirrigwarda l-?las li huwa jkun ir?ieva (51) u l-VAT li g?aliha huwa su??ett.

77. Din il-parti tal-VAT g?andha, fil-fatt, tkun tista' titnaqqas mill-ba?i taxxabbli tas-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva, skont l-Artikolu 168 tad-Direttiva tal-VAT. G?alhekk, din is-so?jetà g?andha t?allas biss is-somma li tikkorrispondi g?all-parti tal-VAT dovuta mill-awtur fuq il-kummissjoni tag?ha.

78. Madankollu, jiena tal-fehma li din il-kummissjoni ma g?andhiex ti?i ffatturata mis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva lill-awtur, peress li ma hijiex taxxabbli b?ala tali, min?abba l-finzjoni mag?mula abba?i tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT.

79. F'dawn i?-?irkustanzi, il-prin?ipju ta' newtralità fiskali, essenzjali fil-qasam tal-VAT, jidhirli li huwa kompletament osservat, peress li din it-taxxa hija sostnuta mill-utent finali (52), li ?allasha lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva fuq it-tran?azzjoni kollha, u peress li l-VAT tit?allas lura minn din is-so?jetà u mill-awtur rispettivament.

80. Fil-ka? kuntrarju, ji?ifieri fil-ka? fejn is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva ta?ixxi f'isem id-detenturi tad-drittijiet tal-awtur, hija biss is-somma r?evuta b?ala korrispettiv g?at-tran?azzjoni ta' intervent li tikkostitwixxi l-ba?i taxxabbli g?al din is-so?jetà.

81. Fil-fatt, f'tali ka?, din tkun tran?azzjoni taxxabbli b?al kull provvista ta' servizzi, konformement mal-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-VAT. Id-detentur tad-drittijiet tal-awtur g?andu g?alhekk i?allas lura l-VAT ir?evuta mis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva ming?and utent finali. Huwa jnaqqas il-VAT dovuta lil din is-so?jetà g?at-tran?azzjoni ta' intervent li din tkun iffatturatu.

82. Fid-dawl ta' dawn l-elementi kollha, jidhirli li tista' ting?ata risposta lill-qorti tar-rinviju li l-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT g?andu ji?i interpretat fis-sens li, sa fejn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tinvolvi ru?ha f'isimha stess, i?da g?an-nom ta' detenturi ta' drittijiet tal-awtur ta' xog?lijiet mu?ikali, fil-?bir tal-?lasijiet dovuti lilhom b?ala korrispettiv g?all-awtorizzazzjoni li ji?u u?ati x-xog?lijiet tag?hom mog?tija lill-pubbliku, dawn id-detenturi jitqiesu li jipprovdu dan is-servizz lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva u din hija meqjusa li tipprovdi l-istess servizz lill-utent finali. F'ka? b?al dan, is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva to?ro? fatturi f'isimha stess lill-utent finali li fihom jidhru s-somom kollha r?evuti ming?andu, inklu?a l-VAT. Id-detenturi tad-drittijiet tal-awtur ikollhom jo?or?u fatturi li jinkludu l-VAT g?as-servizz ipprovdut g?all-?las lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva g?all-finijiet tat-tnaqqis ta' din it-taxxa.

V. **Konklu?joni**

83. Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet pre?edenti, nipproponi lill-Qorti tal-?ustizzja sabiex tirrispondi g?ad-domandi preliminari mag?mula mill-Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (il-Qorti G?olja tal-Kassazzjoni u tal-?ustizzja, ir-Rumanija) kif ?ej:

1) L-Artikolu 2(1)(?) u l-Artikolu 25(a) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud g?andhom ji?u interpretati fis-sens li d-detenturi ta' drittijiet tal-awtur ta' xog?lijiet mu?ikali jipprovdu servizzi, li jikkonsistu f'assenjazzjoni

ta’ proprjetà intan?ibbli, g?all-benefi??ju ta’ utent finali, f’dan il-ka? organizzaturi tal-ispettakli li huma awtorizzati jikkomunikaw dawn ix-xog?lijiet lill-pubbliku, minkejja li l-?las b?ala korrispettiv g?al din l-awtorizzazzjoni ji?i r?evut, f’isimha stess, minn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva.

2) L-Artikolu 28 tad-Direttiva 2006/112 g?andu ji?i interpretat fis-sens li, sa fejn so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva tinvolvi ru?ha f’isimha stess, i?da g?an-nom ta’ detenturi ta’ drittijiet tal-awtur ta’ xog?lijiet mu?ikali, fil-?bir tal-?lasijiet dovuti lilhom b?ala korrispettiv g?all-awtorizzazzjoni li ji?u u?ati x-xog?lijiet tag?hom mog?tija lill-pubbliku, dawn id-detenturi jitqiesu li jipprovdu dan is-servizz lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva u din hija meqjusa li tipprovdi l-istess servizz lill-utent finali. F’ka? b?al dan, is-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva to?ro? fatturi f’isimha stess lill-utent finali li fihom jidhru s-somom kollha r?evuti ming?andu, inklu?a l-VAT. Id-detenturi tad-drittijiet tal-awtur ikollhom jo?or?u fatturi li jinkludu l-VAT g?as-servizz ipprovdut g?all-?las lis-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva g?all-finijiet tat-tnaqqis ta’ din it-taxxa.

1 Lingwa ori?inali: il-Fran?i?.

2 ?U 2006, L 347, p. 1, rettifika fil-?U 2007, L 335, p. 60, iktar ’il quddiem id-“Direttiva tal-VAT”.

3 M. Of., parti I, Nru 927/23 Di?embru 2003, iktar ’il quddiem il-“Kodi?i tat-Taxxa”.

4 M. Of., parti I, Nru 60/26 Marzu 1996, iktar ’il quddiem il-“Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur”.

5 C?37/16, iktar ’il quddiem is-“sentenza SAWP”, EU:C:2017:22.

6 C?464/10, iktar ’il quddiem is-“sentenza Henfling *et*”, EU:C:2011:489, punt 35, dwar is-Sitt Direttiva tal-Kunsill 77/388/KEE tas-17 ta’ Mejju 1977 fuq l-armonizzazzjoni tal-li?ijiet ta’ l-Istati Membri dwar taxxi fuq id-d?ul mill-bejg? – Sistema komuni ta’ taxxa fuq il-valur mi?jud: ba?i uniformi ta’ stima (?U Edizzjoni Spe?jali bil-Malti, Kapitolu 9, Vol. 1, p. 23), u spe?jalment l-Artikolu 6(4) tag?ha, li l-formulazzjoni tieg?u hija identika g?al dik tal-Artikolu 28 tad-Direttiva tal-VAT.

7 F’dan ir-rigward, jista’ ji?i enfasizzat li l-interess f’din is-sistema ?ie msa??a? favur l-i?vilupp ta’ mezzi ?odda ta’ xandir ta’ xog?lijiet mu?ikali li l-portata tag?hom kienet tmur ferm lil hinn mill-kapa?itajiet ta’ amministrazzjoni individwali mill-awturi tad-drittijiet tag?hom sabiex jikkontrollaw l-u?u tax-xog?lijiet tag?hom, spe?jalment fi swieq barranin (ara l-premessa 2 tad-Direttiva 2014/26/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta’ Frar 2014 dwar l-immani??jar kollettiv tad-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati u ?ru? ta’ li?enzji multiterritorjali ta’ drittijiet f’xog?lijiet mu?ikali g?all-u?u onlajn fis-suq intern (?U 2014, L 84, p. 72)). L-importanza tal-kompiti tas-so?jetajiet inkarigati mill-amministrazzjoni kollettiva tad-drittijiet tal-awtur tirri?ulta wkoll mill-adozzjoni, fid-Direttiva 2014/26, ta’ regoli komuni g?all-Istati Membri. F’din l-okka?joni, ?ie enfasizzat li dawn is-so?jetajiet jipparte?ipaw fit-twettiq tal-g?an iktar ?enerali ta’ promozzjoni tad-diversità tal-espressjonijiet kulturali fi ?dan l-Unjoni Ewropea (ara l-premessa 3 ta’ din id-direttiva), li kien ne?essarju li ji?u armonizzati l-prin?ipji li jirregolaw l-organizzazzjoni tal-imsemmija so?jetajiet sabiex ji?i ?gurat il-funzjonament tajjeb tag?hom (ara l-premessi 5 u 55 kif ukoll l-ewwel sentenza tal-Artikolu 1 tal-imsemmija direttiva), u li kellhom ji?u adottati dispo?izzjonijiet partikolari li jsa??u r-rwol tag?hom sabiex ji?i ffa?ilitat l-g?oti ta’ li?enzji, fuq skala Ewropea, ta’ drittijiet tal-awtur g?ax-xog?lijiet mu?ikali bil-g?an li dawn jintu?aw onlajn (ara l-premessa 40 u t-tieni sentenza tal-Artikolu 1 tal-istess direttiva).

8 F’dan ir-rigward, inqis li l-interpretazzjoni tal-Artikolu 24(1) tad-Direttiva tal-VAT, imsemmi mill-qorti tar-rinviju fl-ewwel domanda preliminari tag?ha, ma jidhirlix li hija indispensabbli; ara l-punt 43 ta’ dawn il-konklu?jonijiet.

9 Fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mill-emenda tag?ha permezz tad-Direttiva tal-Kunsill

2010/45/UE tat-13 ta’ Lulju 2010 (?U 2010, L 189, p. 1).

10 Ara s-sentenza SAWP (punt 33).

11 Ara s-sentenza SAWP (punt 28).

12 Ara s-sentenza SAWP (punti 29 u 30).

13 Sentenza SAWP (punt 30).

14 Ara l-punti 45 sa 47 ta’ dawn il-konklu?jonijiet.

15 Ara s-sentenza SAWP (punt 20).

16 Ara s-sentenza SAWP (punt 24).

17 Ara s-sentenzi SAWP (punt 25 u l-?urisprudenza ??itata), u tat-3 ta’ Lulju 2019, UniCredit Leasing (C-242/18, EU:C:2019:558, punt 69 u l-?urisprudenza ??itata).

18 Ara s-sentenza SAWP (punt 26 u l-?urisprudenza ??itata).

19 Sentenza SAWP (punt 22).

20 Ara, f’dan ir-rigward, il-punt 41 ta’ dawn il-konklu?jonijiet.

21 G?al dan il-g?an, il-kaw?a prin?ipali, dwar il-komunikazzjoni ta’ xog?lijiet mu?ikali lill-pubbliku, tiddistingwi ru?ha wkoll minn dik li tat lok g?as-sentenza tas-3 ta’ Marzu 1994, Tolsma (C?16/93, EU:C:1994:80), dwar attività analoga sa fejn kienet tikkonsisti fid-daqq tal-mu?ika fit-toroq pubbli?i. Barra minn hekk, ebda remunerazzjoni ma kienet stipulata (ara l-punti 18 sa 20 ta’ dik is-sentenza).

22 Ara, b?ala e?empju tal-metodi ta’ kalkolu tal-?lasijiet, b’mod partikolari, is-sentenza tal-11 ta’ Di?embru 2008, Kanal 5 u TV 4 (C?52/07, EU:C:2008:703, punti 37 sa 40), dwar ?lasijiet li jvarjaw skont id-d?ul tal-kumpanniji ta’ xandir bit-televi?joni u skont kemm tkun ixxandret mu?ika bit-televi?joni.

23 Mid-dokumenti tal-pro?ess jirri?ulta li s-so?jetà g?all-amministrazzjoni kollettiva hija inkarigata mill-amministrazzjoni kollettiva mhux biss tar-remunerazzjoni tal-awturi, i?da wkoll tad-drittijiet l-o?ra li tag?hom huma detenturi l-membri tag?ha. Ara l-Artikolu 125(2) tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur.

24 Ara l-Artikolu 134(2)(a) tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur.

25 Il-Kummissjoni rreferiet g?all-Artikolu 1311(2) tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur.

26 Ara s-sentenza SAWP (punti 31 u 32).

27 Ara s-sentenza SAWP (punt 22).

28 Fil-ver?joni tag?ha li tirri?ulta mill-emenda tag?ha permezz tad-Direttiva tal-Kunsill 2008/8/KE tat-12 ta’ Frar 2008 (?U 2008, L 44, p. 11).

29 C?51/18, EU:C:2018:1035.

30 Ara l-punti 36, 52 u 56 ta’ dik is-sentenza.

31 Ara s-sentenza tad-19 ta’ Di?embru 2018, Il-Kummissjoni vs L-Awstrija (C?51/18, EU:C:2018:1035, punt 54, li g?andu jitqabbel mal-punti 56 u 57).

32 Ara s-sentenza Henfling *et* (punt 38) li tfakkar fid-distinzjoni li g?andha ssir bejn l-a?ent u l-mandatarju. Dan ja?ixxi f’*isem* u g?an-nom ta’ *persuna o?ra*.

33 Sentenza Henfling *et* (punt 35). Korsiv mi?jud minni. Ara wkoll il-punt 73 ta’ dawn il-konklu?jonijiet.

34 C?274/15, EU:C:2017:333.

35 Ara l-punt 82 ta’ dik is-sentenza.

36 Korsiv mi?jud minni.

37 Korsiv mi?jud minni. Ara, b?ala paragun, is-sentenza tat-3 ta’ Mejju 2012, Lebara (C?520/10, EU:C:2012:264, punti 29 u 38), dwar il-bejg? mill-?did minn distributur ta’ skedi tat-telefon f’ismu proprju u g?all-interessi tieg?u.

38 Mir-ri?erki tieg?i jirri?ulta li din hija l-unika sentenza li tista’ titqabbel mal-kaw?a prin?ipali.

39 Ara s-sentenza Henfling *et* (punti 40 u 42).

40 Ara, b’mod partikolari, l-Artikolu 125(2) tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur, i??itat fil-punt 15 ta’ dawn il-konklu?jonijiet.

41 G?andha titqabbel mas-sentenza Henfling *et* (punt 41).

42 Ara l-punt 43 ta’ dik is-sentenza.

43 C-274/15, EU:C:2017:333.

44 Sentenza tal-4 ta’ Mejju 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu (C?274/15, EU:C:2017:333, punt 86 u l-?urisprudenza ??itata).

45 Sentenza tal-4 ta’ Mejju 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Lussemburgu (C?274/15, EU:C:2017:333, punt 87 u l-?urisprudenza ??itata). Ara, ukoll, is-sentenza tad-19 ta’ Di?embru 2019, Am?r??ti Land Investment (C?707/18, EU:C:2019:1136, punt 38).

46 Sentenza Henfling *et* (punt 27).

47 Sentenza Henfling *et* (punt 33).

48 Ara s-sentenza Henfling *et* (punt 35).

49 Din hija l-kummissjoni dovuta meta jin?abar il-?las, mi?bura fuq l-ammont ta’ dan il-?las. Ara l-Artikolu 134(2)(b) u (e) tal-Li?i dwar id-Drittijiet tal-Awtur, i??itat fil-punt 20 ta’ dawn il-konklu?jonijiet. Ara, f’dan ir-rigward, is-sentenza tal-24 ta’ Novembru 2011, Circul Globus Bucure?ti (C?283/10, EU:C:2011:772, punt 20).

50 Nippre?i?a li l-espressjoni “assenjazzjoni ta’ drittijiet” tkopri, f’dan il-ka?, it-tran?azzjonijiet li jaqg?u ta?t l-e?er?izzju tad-dritt ta’ rappre?entanza protett.

51 Ara n-nota ta’ qieg? il-pa?na 49.

52 Ara, b’mod partikolari, is-sentenza tat-3 ta’ Mejju 2012, Lebara (C?520/10, EU:C:2012:264, punti 23 sa 25).